

OPEC ++ TARAFINDAN ALINAN KESİNTİ KARARLARI ve NETİCELERİ

Oğuzhan Akyener

“OPEC +” bünyesinde Korona salgını sebebiyle %20’lerden fazla oranda azalan küresel talebe bağlı olarak düşen petrol fiyatlarına yönelik ortak bir kesinti kararının alınamaması ve hatta bunun da ötesinde Rusya ve Suudi Arabistan’ın aralarında yaşadıkları anlaşmazlıklar neticesinde petrol fiyatları son yılların en düşük seviyelerine taşınmıştı. Bu durumdan diğer ekonomik etmenlerin yanı sıra, petrol gelirleri nezdinde de birçok üretici ülke negatif olarak etkilendi. Özellikle ABD ve Kanada gibi yüksek maliyetli ankonvansiyonel üretimine sahip olan ülkeler, ciddi iflaslar ve işsizlik sorunu ile karşı karşıya kaldı. Böylesi sıkıntılı bir süreci aşabilmek maksatlı, ABD artık petrol fiyatlarına reel olarak müdahale etme kararı aldı ve başlattığı girişimler ile “OPEC ++” denebilecek gayri resmi bir oluşumu bir araya getirdi.

“OPEC ++” dâhilinde, “OPEC +” ülkelerine ABD, Kanada, Meksika, Brezilya gibi ülkelerin de eklenmesiyle

- 1 Mayıs 2020 – 1 Temmuz 2020 arasında 9,7 milyon varil / gün
- 1 Temmuz 2020 – 1 Ocak 2021 arasında 7,7 milyon varil / gün
- 1 Ocak 2021 – 1 May 2022 arasında 5,8 milyon varil / günlük kesinti kararı alındı.

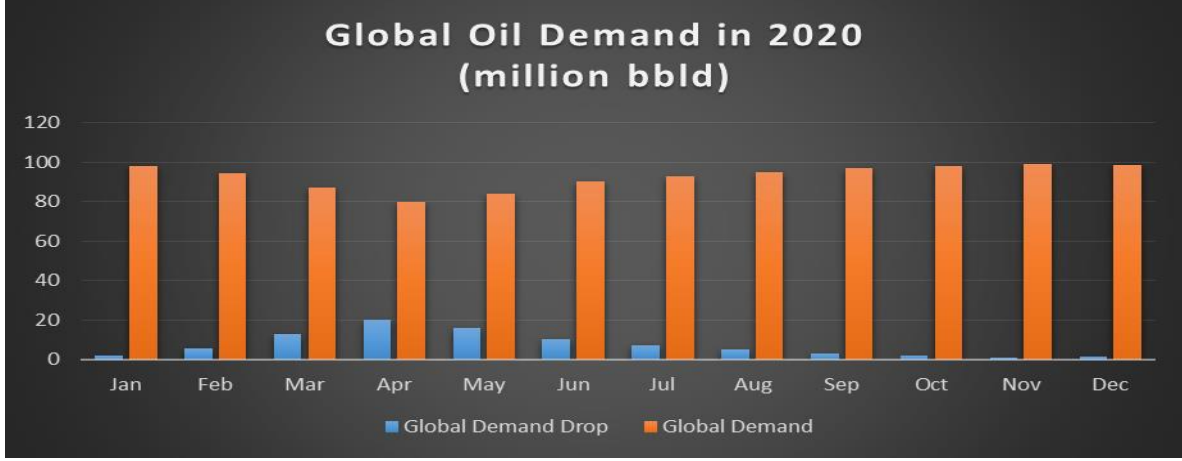
Bu kesinti kararının hiç şüphesiz arz-talep dengelerini, stokları ve petrol fiyatlarını etkilemesi kaçınılmazdır.

Not: Bu kararlar süreç ile ilgili iki önemli ipucu vermektedir. Bunlar:

- 1) Korona süreci beklenenden daha fazla uzayacaktır!
- 2) Sektördeki yıkım kolaylıkla toparlanamayacaktır! Hayatın ve sektörün normale dönmesi beklentisi 2020 Mayıs aylarına kadar uzamaktadır.

Bu noktada bünyemizde yapılan analizler ve projeksiyonlar çerçevesinde aşağıdaki grafikler hazırlanmıştır.

2020 yılında beklenen küresel talep seviyesi ve korona salgını sebebiyle düşen talep miktarları aşağıdaki grafikte gösterilmiştir. Bu kapsamda, tahminlerimize göre, küresel talep ortalama 92,8 milyon varil / gün seviyelerinde gerçekleşecektir.

Grafik 1: Küresel Petrol Talep Projeksiyonu 2020

Küresel talebe karşı ikinci incelenmesi gereken husus hiç şüphesiz arz miktarlarıdır. Arz miktarları belirlenirken, öncelikle aşağıdaki tabloda görülen varsayımlar üzerinden gidilecektir.

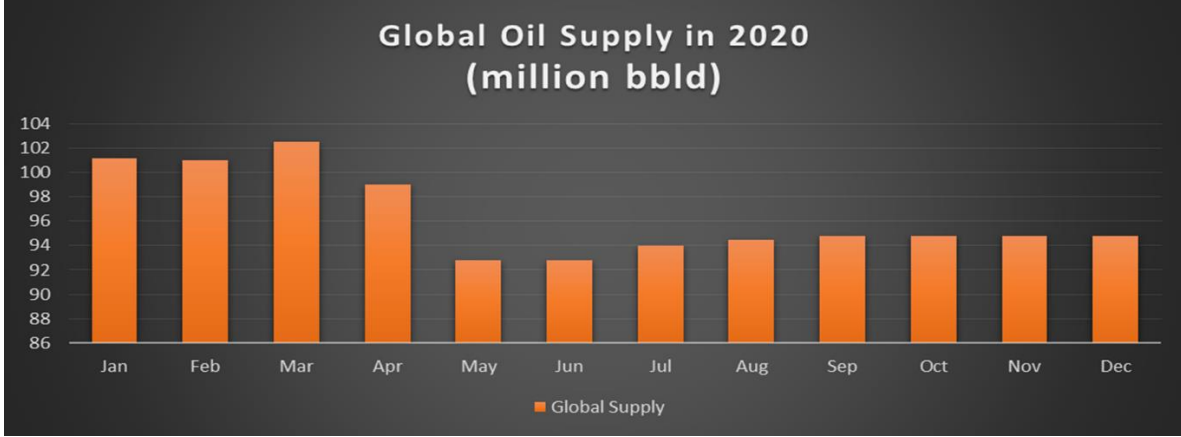
	OPEC ++ planned cut	natural drop (due to commercial or stock capacity constraints)	total decrease in output
Apr	0	3.5	3.5
May	5.5	4.2	9.7
Jun	2.2	7.5	9.7
Jul	0	8.5	8.5
Aug	0	8	8
Sep	0.2	7.5	7.7
Oct	0.7	7	7.7
Nov	1.2	6.5	7.7
Dec	2.7	5	7.7

Tablo 1: Küresel Arz Düşüşü Dâhilinde Varsayımlar

Tablodan da anlaşılacağı üzere, toplam arz kesintisinin önemli bir kısmını stok kapasitesi ve düşük seviyelerdeki petrol fiyatlarının neden olduğu ekonomik kısıtlar sebebiyle gerçekleşen doğal küresel arz düşüşü teşkil etmektedir. Dolayısıyla, genel arz miktarında "OPEC++" kararları dâhilinde hedeflenen kesinti hacimlerine ulaşmak için yapılması gereken bilinçli kesinti yükü oldukça düşüktür.

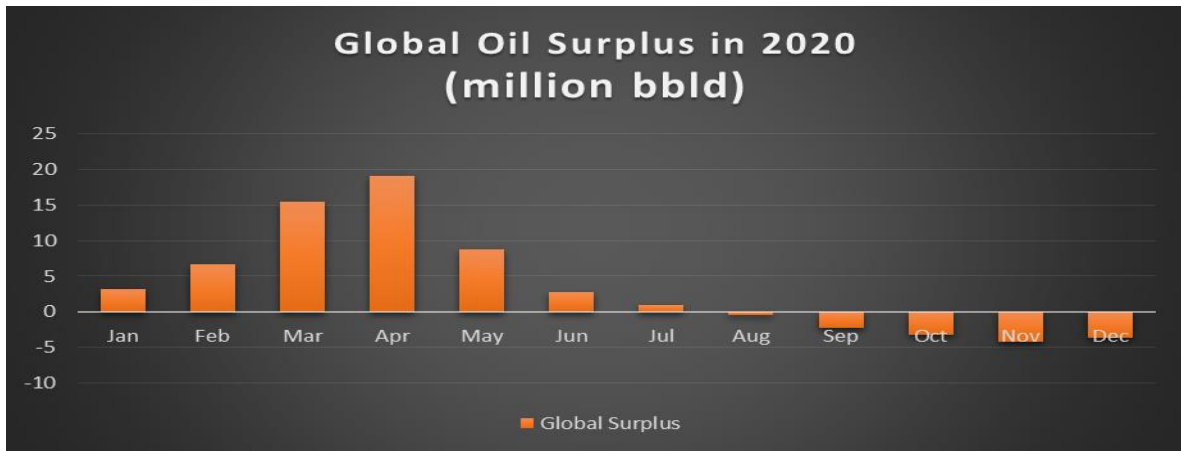

Bu varsayımlar ile arz projeksiyonu aşağıdaki şekilde olacaktır. İlgili kesinti kararının etkisi ile küresel arz ortalaması 2020 yılında 96,4 milyon varil / gün civarında olacaktır.

Grafik 2: Küresel Petrol Arz Projeksiyonu 2020

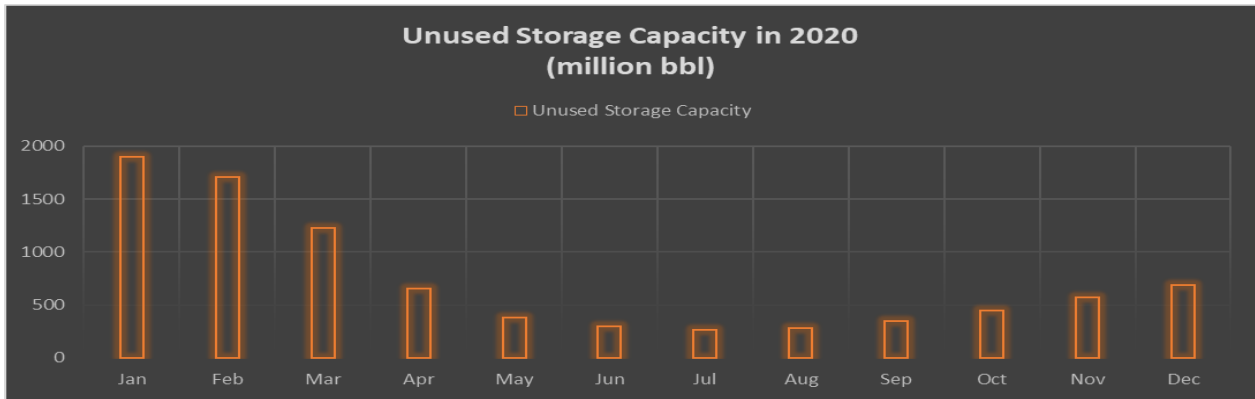
Bir sonraki grafikte ise küresel arz – talep dengelerindeki artan gösterilmiştir. Görüleceği üzere, Ağustos ayına kadar mevcut kesintilere rağmen arz fazlası söz konusudur. Bu da stokların iyice şişmesi anlamına gelmektedir.

Grafik 3: Küresel Petrol Artarı Projeksiyonu 2020

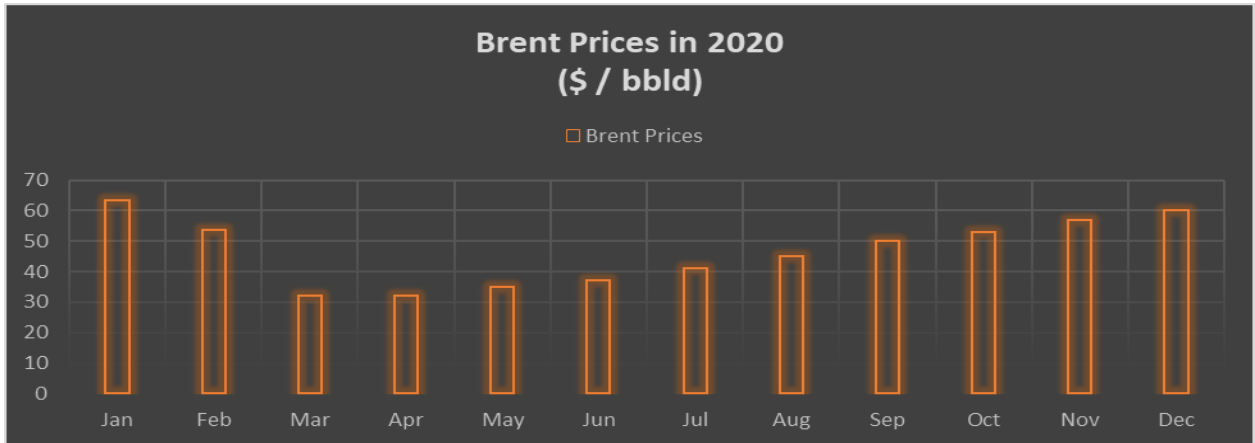

Bir sonraki grafikte ise küresel anlamdaki boş stok kapasitesi tahminleri gösterilmiştir. Grafikten de görüleceği üzere, ortalama 7 milyar varillik stok kapasitesinin çok küçük bir kısmı geriye kalmaktadır. Bu da çok uzun süre arz – talep dengelerini ve fiyatlarının stok miktarları sebebiyle etkileneceği anlamına gelmektedir. Hatta Haziran başında mevcut senaryolarda ABD'nin birçok lokasyonundaki stok kapasitelerinin tam doluluk oranına ulaşacağı tahmin edilmektedir. Dolayısıyla stok etkisinin lokal yıkımları daha farklı olabilecektir.

Grafik 4: Küresel Boş Stok Kapasitesi Projeksiyonu 2020

Bu yaklaşımlar çerçevesinde Brent fiyat projeksiyonu aşağıdaki grafikte gösterilmiştir. Bu bağlamda yıllık ortalama Brent fiyatı 46,58 \$ / varil seviyelerinde olacaktır.

Grafik 5: Brent Fiyatları Projeksiyonu 2020

Tabii bunun yanı sıra, diğer olası riskler, bilinmeyenler ve algısal etmenler göz ardı edildiğinde, petrol fiyatları yıl sonunda bir önceki yıl seviyelerini yakalayabilecek gibi görülmektedir.

Bu çalışmalar çok daha detaylı olarak 19 Nisan 2020’de yayınlanacak olan “Energy Policy Turkey” dergimizin yeni sayısında anlatılacaktır. İlgili grafiklerin hepsi ilgili çalışmamızdan alınmıştır.